



Sosiaali- ja terveysalan henkilöstön riittävyden ja saatavuuden ohjelma

Palveluiden ja palvelurakenteen
vaikuttavuus, digitalisaatio-
osaamisen käyttö -alatyöryhmä

Alatyöryhmän kokous 6.4.2022



ASIAKOHTA 1.

Kokouksen avaus, osallistujien esittely ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen



ASIAKOHTA 2.

Työskentelysuunnitelma keväälle 2022

Tia-Maria Kirkonpelto



Päätyöryhmän työskentely keväällä 2022



- Päätyöryhmän 30.3. kokous peruttu päällekkäisyyksien vuoksi
 - Seuraavat kokoukset 27.4. ja 9.6.
- Päätyöryhmän maaliskuun sähköpostikokouksen ohjeistus alatyöryhmille;
 - Alatyöryhmät käyttävät tulevan kuukauden tehokkaasti ja tuottavat oman vastualueensa mukaisesti **ensimmäiset alustavat ajatuksensa toimenpiteiksi** huhtikuun lopun kokoukseen päätyöryhmän keskusteltavaksi.
 - Alatyöryhmät keskittyvät huhtikuussa jatkojalostamaan ja konkretisoimaan joulukuussa hyväksytyjä ensi vaiheen kannanottoja ehdotuksiksi, joita voidaan esitellä myös ensimmäisinä toimenpidepakettiluonnoksina ohjausryhmänä toimivalle sote-ministerityöryhmälle toukokuussa.
 - Tässä vaiheessa kootaan **kaikki** alatyöryhmien ajatukset ja ehdotukset eikä niiden tarvitse olla ainoastaan yksimielisiä ehdotuksia.
 - Mikäli alatyöryhmissä nousee myös täydentäviä ja uusia ehdotuksia, voi myös niitä tuoda päätyöryhmän huhtikuun kokoukseen keskusteltavaksi.



Huhtikuu 2022

- Alatyöryhmät tuottavat oman vastualueensa mukaisesti ensimmäiset alustavat ajatuksensa toimenpiteiksi. Alatyöryhmän 6.4. kokouksen keskustelun jälkeen vielä ryhmän kirjallinen kommentointikierrös; dl 19.4.
- Alatyöryhmien ehdotusten käsittely päätyöryhmässä 27.4.
- Kehysriihen linjaukset vuosille 2023-2026

Toukokuu 2022

- Alatyöryhmien yhteinen tietotarpeita koskeva työpaja toukokuun alkupuolella
- Toimenpiteiden esittely ja käsittely sote-ministerityöryhmässä
- Alatyöryhmät jatkavat ehdotusten jatkojalostamista päätyöryhmän toimeksiantojen ja sote-ministerityöryhmän toukokuun käsittelyn ja ohjausten mukaisesti

Kesäkuu 2022

- Ensimmäisen toimenpidepakettikokonaisuuden käsittely päätyöryhmän 9.6. kokouksessa tiekarttaohjelman strategisten kärkien mukaisesti.

ASIAKOHTA 3.

Jatkokeskustelu alatyöryhmän ensimmäisistä alustavista ajatuksista toimenpiteiksi alatyöryhmän 21.3. lähetekeskustelun pohjalta

Tia-Maria Kirkonpelto ja alatyöryhmän jäsenet



Ehdotettu alatyöryhmän työsuunnitelma: eteneminen



Toteutus

- **Kustakin kohdasta kirjataan ratkaistavat ongelmat ja ratkaisuvaihtoehdot**

Näkökulmat

- Terveystieteiden huolto
- Sosiaalihuolto
- Lyhyt ja pitkä aikaväli
- Konkreettiset ja strategiset
- Kansalliset, alueelliset, työpaikkakohtaiset

Keinot

- Lainsäädäntöä edellyttävät muutokset
- Muilla tavoin järjestettävät toimet

Rahoitus

- kun on ehdotukset eteenpäin vietävistä asioista, arvioidaan hintalappua

Päätyöryhmän joulukuun ehdotusten teemat



- 1) Tietojärjestelmät, digitaaliset hallintotehtävät ja raportointi. Teknologia ja digitaaliset palvelut
- 2) Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön digitaalisen kompetenssin vahvistaminen
- 3) Työvoimatarpeen kasvun hillitseminen sote-alalla vaarantamatta asiakas-/potilasturvallisuutta ja työntekijöiden hyvinvointia



Teema 1

Alatyöryhmän ensimmäiset ajatukset vaikuttavista keinoista sote-henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden näkökulmasta; **Tietojärjestelmät, digitaaliset hallintotehtävät ja raportointi.**
Teknologia ja digitaaliset palvelut

- **Ratkaistava ongelma 1:** Tietojärjestelmien ja laitteiden käytettävyyden haasteet sekä siiloutuneet tietojärjestelmät
 - **Ratkaisuvaihtoehto 1.1.:** Parannetaan (nykyisten) tietojärjestelmien ja laitteiden käytettävyyttä ja eri palvelukanavien luontevaa yhdistelyä toisiinsa.
 - **Ratkaisuvaihtoehto 1.2.:** Henkilöstön kokemuksen välittäminen tietojärjestelmien kehittäjille ja uudistajille henkilöstöä osallistamalla.
- **Ratkaistava ongelma 2:** Työn päällekkäisyyden, tarpeettomien työvaiheiden ja keskeytysten aiheuttama haasteellisuus
 - **Ratkaisuvaihtoehto 2.1.:** Syvennetään sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa ketterän asiakaspolun ja hyvän työn edellytysten mahdollistamiseksi.

Teema 2



Alatyöryhmän ensimmäiset ajatukset vaikuttavista keinoista vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön **digitaalista kompetenssia**

- **Ratkaistava ongelma 3:** Työssä käytettävät digilaitteet, tietojärjestelmät ja ohjelmistot kehittyvät jatkuvasti ja muuttavat työn sisältöjä ja toimintatapoja. Kehitys edellyttää henkilöstöltä jatkuvaa oppimista.
 - **Ratkaisuvaihtoehto 3.1.:** Panostetaan yhdessä hyvinvointialueiden kanssa järjestelmälliseen ja säännölliseen koulutukseen sekä sen resursointiin, millä pystytään lisäämään sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön digitaalista kompetenssia.
 - **Ratkaisuvaihtoehto 3.2.:** Työssä tarvittavien digitaitojen hallinta ja siihen liittyvä perehdytys ja tuki järjestetään organisaatiokohtaisesti. Tuki- ja kehittämistoiminnassa hyödynnetään digimentorointia ja -tuutoroinnin malleja.
 - **Ratkaisuvaihtoehto 3.3.:** Käynnistetään digiosaamisen ja -tuen oppimisverkosto
 - Kootaan tulevat hyvinvointialueet oppimisverkostoon, jossa käydään lävitse kokemuksia niistä ja levitetään kiinnostavia ratkaisuja: hyödynnetään jo olemassa olevaa ja opitaan toisilta.
 - Käynnistetään ja rahoitetaan oppimisverkostossa erilaisia sote-henkilöstön digiosaamisen parantamiseen liittyviä kokeiluja ja yhteiskehittämisen hankkeita, ja tuodaan niiden tulokset verkoston käyttöön.

Teema 3



Alatyöryhmän ensimmäiset ajatukset vaikuttavista keinoista hillitä työvoimatarpeen kasvua sote-alalla vaarantamatta asiakas-/potilasturvallisuutta ja työntekijöiden hyvinvointia

- **Ratkaistava ongelma 4:** Annettujen tehtävien hoitaminen, kun sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä on liian vähän saatavilla kysyntään ja tarpeeseen nähden.
 - **Ratkaisuvaihtoehto 4.1.:** Pyritään löytämään uusia keinoja ja ratkaisumalleja teknologian ja digitalisaation hyödyntämiseksi esimerkiksi ympärivuorokautisessa hoivassa ja kotihoidossa mm. keräämällä jo olemassa olevia hyviä esimerkkejä ja malleja, joita voitaisiin lähteä kehittämään ja joita pystyttäisiin ensisijaisesti viemään eteenpäin. Tunnistetaan, missä voidaan hyödyntää teknologiaa ja uudenlaista ajattelua, missä puolestaan tarvitaan aidosti ihmistä.
 - **Ratkaisuvaihtoehto 4.2:** Pureudutaan nopeasti mahdollisuuksiin siirtää osaamisen käyttöä itse ydintehtäviin ja vähentää ammattihenkilöiden ydintehtäviin liittymätöntä kuormitusta yhteen sovittaen Tehtävärakenteet ja työnjaon muutokset -alatyöryhmän kanssa. Tunnistetaan keskeisiä keinoja, joilla työvoimatarpeen kasvua voidaan hillitä ja arvioida vaikuttavuutta ilman, että lisätään työvoimaa.
 - **Ratkaisuvaihtoehto 4.3.:** Vahvistetaan teknologisten ja digitaalisten välineiden määrällistä riittävyyttä sekä tuetaan niiden käyttöönotossa toimintatapojen ja -kulttuurin muuttamista.
 - **Ratkaisuvaihtoehto 4.4.:** Käynnistetään palvelujen ja palvelurakenteiden vaikuttavuuden oppimisverkosto, jossa oppimisen kohteena on erilaisten jo käytössä olevien ja mahdollisten uusien palvelukanavien luonteva yhdistäminen toisiinsa.

ASIAKOHTA 4.

Sote-henkilöstön tilannekuva- ja ennustetyön (tietopohja) nykytila

Terhi Tevameri



Tilannekuva- ja ennustetyö (tietopohja)

- tavoitteet ja toimet



- Henkilöstön riittävyys ja saatavuus on jatkuva ja painotettu osa tiedolla johtamista.
- Tiedon hajanaisuus ja vaikea saatavuus korjataan niin, että käytössä on yhdenmukainen ja ajantasainen tietopohja tiedolla johtamisen välineeksi.

1. Tilannekuva ja ennustetyö (tietopohja)

Ehdotus	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälillä	Uusi/käynnissä oleva	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädos, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta
Sote-alan henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden tietopohjan ja ennusteiden sisällöstä ja vastuutahoista muodostetaan kokonaiskuva nykytilanteesta sekä tunnistetaan tietopuutteet ja tietojen yhteensovittamisen mahdollisuudet tietojohtamisen näkökulmasta. Tämän pohjalta valmistellaan yhteistyössä THL:n, muiden arviointitoimintojen ja keskeisten sidosryhmien kanssa pysyvä kansallinen arviointitoiminnon malli, joka yhteen sovittaen kokoaa ja analysoi vuosittain tilastoviranomaisten ja muiden toimijoiden tietopohjan, muodostaa ennusteet kehityksestä sekä tuottaa tietokuutiota.	Lyhyt Keskipitkä/ Pitkä	Uusi	2022-2023 2024-	Säädos/asetus Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (tieto-aineistot ja selvitykset)	STM/ sidosryhmät	
• Kootaan määrällinen kokonaiskuva sote-alan työvoimatilanteesta ammateittain, alatoimialoittain, sektoreittain ja alueittain nyt sekä ennusteet hyvinvointialueiden aloittaessa, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä huomioiden myös lainsäädännölliset muutokset ja uudistukset.	Lyhyt	Uusi	12/2021-22	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (tieto-aineistot ja selvitykset)	STM/ sidosryhmät	
• Tunnistetaan tosiasiallisesti käytettävissä oleva työvoima ja mahdollisten reservien hyödyntäminen.	Lyhyt	Uusi	12/2021-22	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (tieto-aineistot ja selvitykset)	STM/ sidosryhmät	
• Tunnistetaan ja kootaan olemassa oleva tieto ja tietopuutteet ammateittain, alatoimialoittain, sektoreittain ja alueittain sekä kokonaisuutena.	Lyhyt	Uusi	12/2021-22	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (tieto-aineistot ja selvitykset)	STM/ sidosryhmät	
Yhteen sovitetaan ja tunnistetaan sote-alan ja muiden toimialojen työvoimatarpeet sekä sote-ammattien keskinäisriippuvuudet.	Lyhyt Keskipitkä/ Pitkä	Uusi	2022-2023 2024-	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (tieto-aineistot ja selvitykset)	STM/ sidosryhmät	

Selvitystyö

Tilannekuva- ja ennustetyön (tietopohja) nykytila

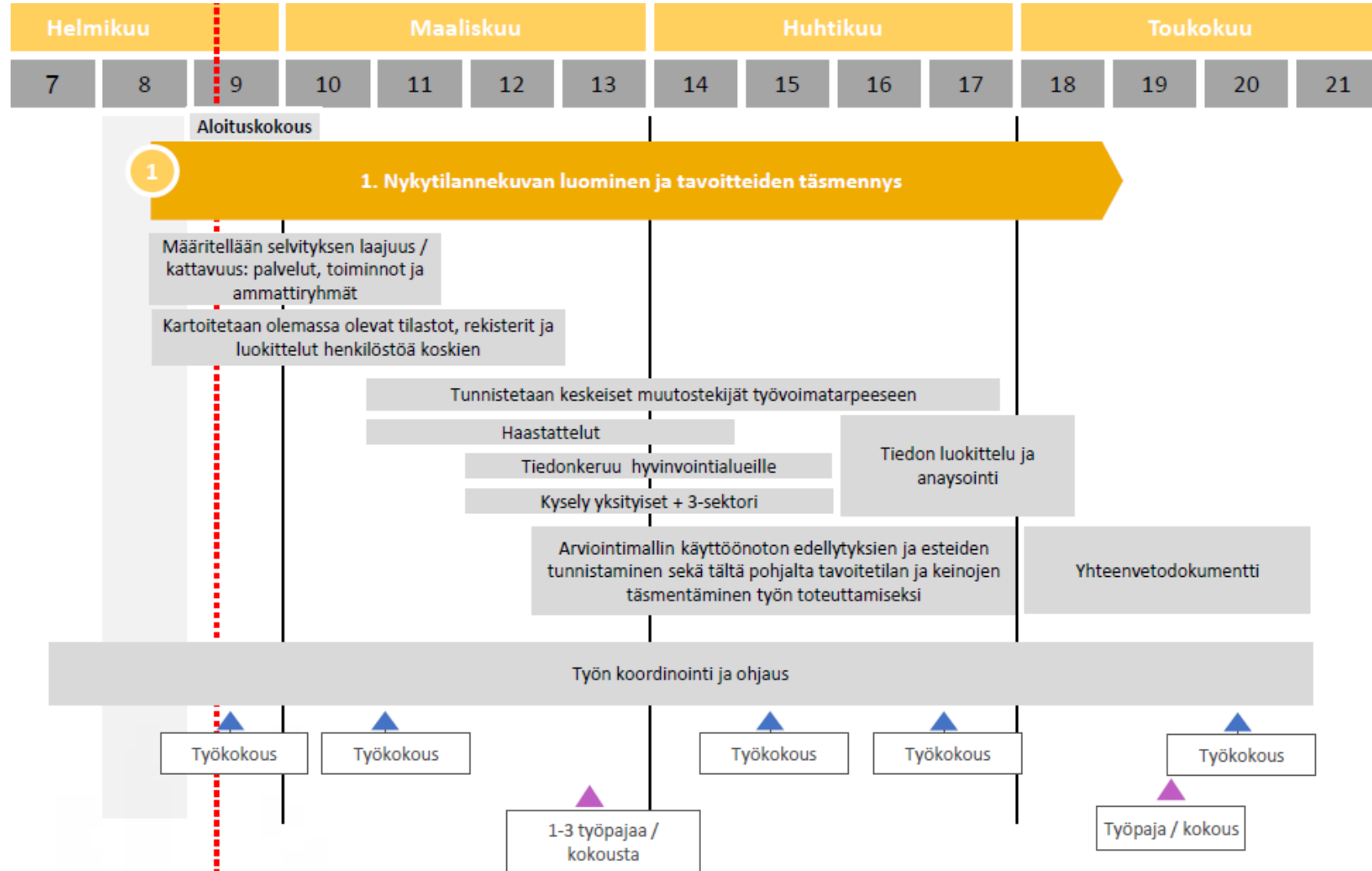


Sote-alan henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden tietopohjan ja ennusteiden sisällöistä ja vastuutahoista muodostetaan kokonaiskuva nykytilanteesta sekä tunnistetaan tietopuutteet ja tietojen yhteensovittamisen mahdollisuudet tietojohdamisen näkökulmasta.

Selvitystyön tuottaman nykytilanteen kokonaiskuvan pohjalta valmistellaan yhteistyössä THL:n, muiden arviointitoimintojen ja keskeisten sidosryhmien kanssa pysyvä kansallinen arviointitoiminnon malli, joka yhteen sovittaen kokoaa ja analysoi vuosittain tilastoviranomaisten ja muiden toimijoiden tietopohjan, muodostaa ennusteet kehityksestä sekä tuottaa tietokuutioita. Arviointitoiminnon mallin tavoitteena on

- koota määrällinen kokonaiskuva sote-alan työvoimatilanteesta ammateittain, alatoimialoittain, sektoreittain ja alueittain nyt sekä ennusteet hyvinvointialueiden aloittaessa, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä huomioiden myös lainsäädännölliset muutokset ja uudistukset.
- tunnistaa tosiasiallisesti käytettävissä oleva työvoima ja mahdollisten reservien hyödyntäminen.
- tunnistaa ja koota olemassa oleva tieto ja tietopuutteet ammateittain, alatoimialoittain, sektoreittain ja alueittain sekä kokonaisuutena.
- yhteen sovittaa ja tunnistaa sote-alan ja muiden toimialojen työvoimatarpeet sekä sote-ammattien keskinäisriippuvuudet.

Selvitystyön etenemisen alustava suunnitelma





- Alun, ammatin tai sektorin vaihtamista koskevat määrälliset arviot
- Hyvinvointialueiden aloittamista koskevat määrälliset työvoima-arviot ja laskelmat
- Kiireellisesti ja ensitilassa ratkaistavat asiat
- Koulutusta koskevat määrälliset arviot ja laskelmat
- Kv-rekrytointia koskevat määrälliset arviot ja laskelmat
- Lainsäädännöllisten uudistusten ja muiden hankkeiden aiheuttamat määrälliset työvoimatarpeiden lisäykset
- Määrälliset ennusteet tulevista työvoimatarpeista
- Nykytilaa koskevat määrälliset tietolähteet ja aineistot
- Ristiriitaisuudet eri tilastoissa tai muut yhteensovittamisen ongelmat
- Tietopuutteet ja vajeet
- Tosiasiallisesti käytettävissä olevat määrälliset työvoimaresurssit
- Työvoiman ulkopuolella olevat, työttömät, avoimet työpaikat, kohtaanto
- Varautuminen
- Vertailu- ja muu relevantti määrällinen aineisto

Jatkotyöskentely koskien tietopohjaan liittyviä tarpeita



- Sote-henkilöstöohjelman sihteeristö järjestää toukokuun alussa yhteistyössä NHG:n kanssa työpajan koskien erilaisia ohjelman vastuualueita koskevia tietotarpeita (kaikki alatyöryhmien jäsenet ovat tervetulleita!)
 - mitä tietoa tarvitaan lisää
 - mitkä ovat keskeiset kysymykset, joihin tiedoilla haetaan vastauksia
 - kuka tarvitsee tietoa ja mihin päätöksiin
 - miten tietopohjan ylläpito rakennetaan
- Yhteiseen keskusteluun: osallistujien ensimmäisiä näkemyksiä keskeisistä tietopohjaan liittyvistä tarpeista ja tietoaukoista palveluiden ja palvelurakenteen vaikuttavuuden sekä digitalisaatio-osaamisen käytön näkökulmasta, esimerkiksi;
 - Asiakasnäkökulma
 - Henkilöstönäkökulma
 - Palvelujärjestelmän näkökulma
 - Valtakunnallinen näkökulma

ASIAKOHTA 5.

Kuultavien asiantuntijoiden tunnistaminen

Tia-Maria Kirkonpelto ja alatyöryhmän jäsenet





Kuultavien asiantuntijoiden tunnistaminen

- **6.4.2022**
 - Toimialapäällikkö Terhi Tevameri (Sosiaali-, terveys- ja hyvinvointiala, Varsinais-Suomen TE-toimisto)
 - Tilannekuva- ja ennustetyön (tietopohja) nykytila
- **Tulevat kokoukset**
 - Erytisasiantuntija Maarit Hiltunen-Toura (STM)
 - Meneillään oleva työ STM OHO/DITI -näkökulmasta
 - Suomen kestävän kasvun ohjelma RRF
 - Alatyöryhmän 21.3. kokouksen ehdotus: Päijät-Hämeen hyvinvointialue ja digimentorointi
- Alatyöryhmän jäsenten ehdotuksia kuultaviksi asiantuntijoiksi? Huomioiden esimerkiksi alatyöryhmään liittyvä käynnissä oleva työ ja hyvinvointialueet ([linkki Tiimeri-työtilaan](#))

ASIAKOHTA 6.

Muut mahdolliset asiat



ASIAKOHTA 7.

Seuraava kokous ja kokouksen päättäminen

